

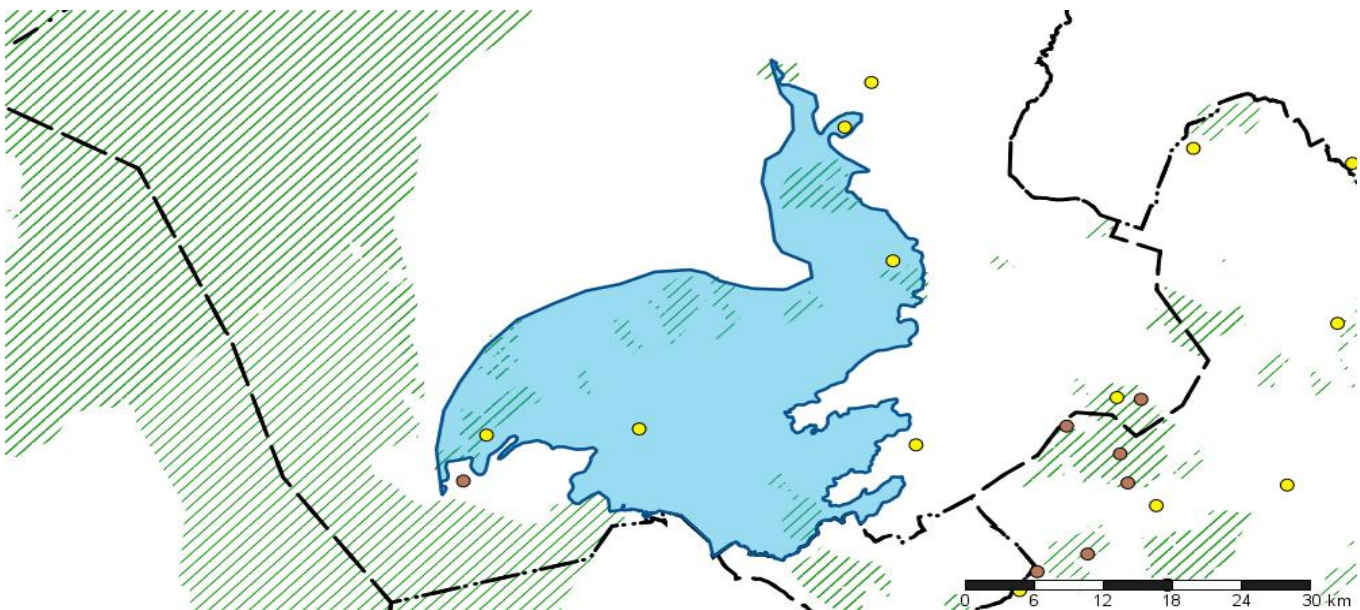
Deklaag Rijn-Noord

De informatie die in deze factsheet wordt weergegeven is bijgewerkt tot en met het moment van het aanmaken van deze factsheet, zoals vermeld in de voettekst. Deze factsheet is een werkversie ten behoeve van eigen gebruik door de waterbeheerder. Hoewel waterbeheerders en Informatiehuis Water alles in het werk gesteld hebben om de meest actuele gegevens in deze factsheet te verwerken, kan niet worden uitgesloten dat de factsheet onjuiste of onvolledige informatie bevat."

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Deelstroomgebied: Rijn Noord	Waterlichaamcode: NLGW0009
Waterbeheerder: Provincie Fryslân (Friesland)	
Wateronttrekking tbv menselijke consumptie: Ja	

 KRW Grondwaterlichaam	Winningen voor menselijke consumptie:
 Provinciegrens	 Publieke grondwaterwinning
 Natura2000 gebied	 Industriële grondwaterwinning
	 Overige grondwaterwinning
	 Inname oppervlaktewater

Karakterschets

Hydrogeologische kenmerken

Horizont: 1	Meerdere watervoerende pakketten: Nee	Gemiddelde diepte: 0 m
Substraat: Zand	Aquifer type: Poreus - gemiddeld	Gemiddelde dikte: 180 m
	Lateral oriëntatie: Horizontaal - doorlopend watervoerend pakket	Volume: 159,000,000,000 m3

In het Nederlandse deelstroomgebied Rijn-Noord zijn vier grondwaterlichamen onderscheiden; Zand Rijn-Noord, Zout Rijn-Noord, Deklaag Rijn-Noord en Wadden Rijn-Noord.

Het grondwaterlichaam Deklaag Rijn-Noord omvat het zandgebied met afdekkend veenpakket in het lage midden van Fryslân. De totale omvang van het grondwaterlichaam Zand Rijn-Noord bedraagt 884 km². Het GWL heeft een gemiddelde dikte van 180 m, heeft 1 watervoerend pakket en heeft een volume van 159 km³.

Van het GWL is een conceptuele model gemaakt in 2D en in 3D met daarin de grondwaterstroming en de opbouw van de ondergrond. Hieronder worden de modellen beschreven.

Conceptueel model Deklaag Rijn-Noord.

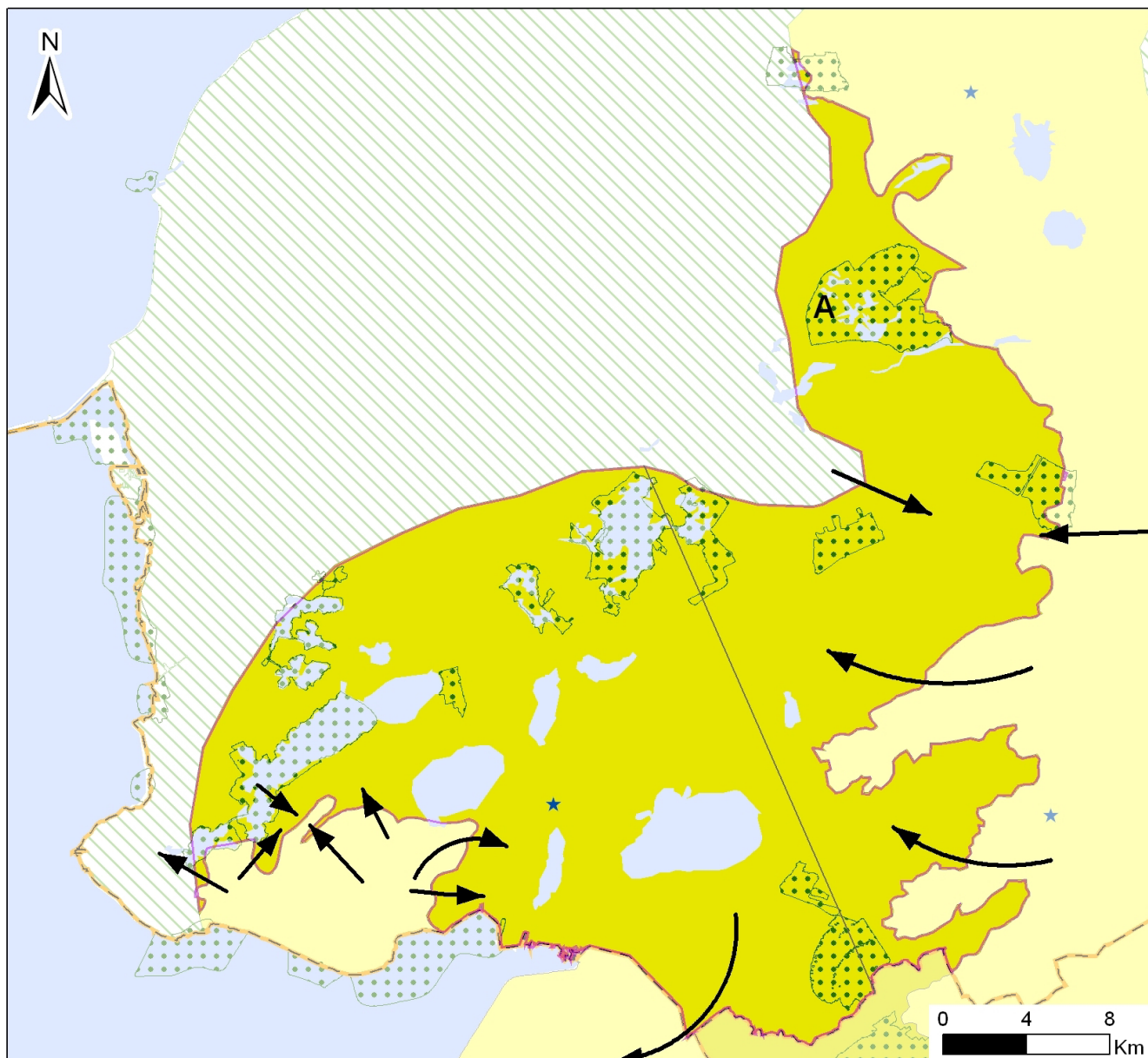
Dit GWL ligt aan de westzijde van het GWL Zand-Rijn-Noord en wordt afgedekt door een kleiige en venige Holocene deklaag. Het grondwater in de watervoerende pakketten is afkomstig van neerslag op de hogere gronden. Grondwater komt weer aan de oppervlakte in de lager gelegen gebieden waar het beeksystemen voedt. Aan de westzijde van de Friese Wouden liggen uitgestrekte gebieden waar in het Holoceen veenlagen zijn gevormd, die deels zijn verdwenen door winningen en door de oxidatie van het veen. De toplaag van de bodem bevat in dat gebied nog steeds veel organisch materiaal. Daarnaast zijn echter grote gebieden overgebleven met een veenlaag van enkele meters dik in de ondiepe bodem. In dit gebied zijn meren ontstaan. Het grondwater is vaak al brak op geringe diepte en dan niet geschikt voor onttrekkingen op grote schaal. Nabij Gaasterland is echter wel een winplaats (Spannenburg) ingericht in een streek waar het grondwater zoet is tot relatief grote diepte. Het GWL bevat aquatische of terrestrische ecosystemen die afhankelijk zijn van het grondwater.

In het gebied komen 7 Natura2000 gebieden die alle grondwaterafhankelijk zijn: Alde Feanen, Van Oordt's Mersken, Rottige Meenthe, Sneekermeergebied, Witte en Zwarte Brekken, Fluessen/Aldegeasterbrekken, en De Deelen.

Op 4 locaties wordt grondwater onttrokken ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening: Oudega, Spannenburg, Nijbeets, Garyp.

De opbouw van de Nederlandse ondergrond wordt uitgebreid beschreven en onderhouden in een Regionaal Geohydrologisch InformatieSysteem (REGIS). Zowel de verbreiding van de diverse lagen als ook de geohydrologische karakteristieken zijn daarin opgenomen.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het grondwaterlichaam met aanvullende gegevens over de belasting, de monitoring en de toestand wordt verwezen naar het rapport: "Grondwaterlichamen Rijn-Noord, Ambtelijk technisch achtergronddocument 2020", Haskoning/DHV 2020.

Deklaag Rijn-Noord

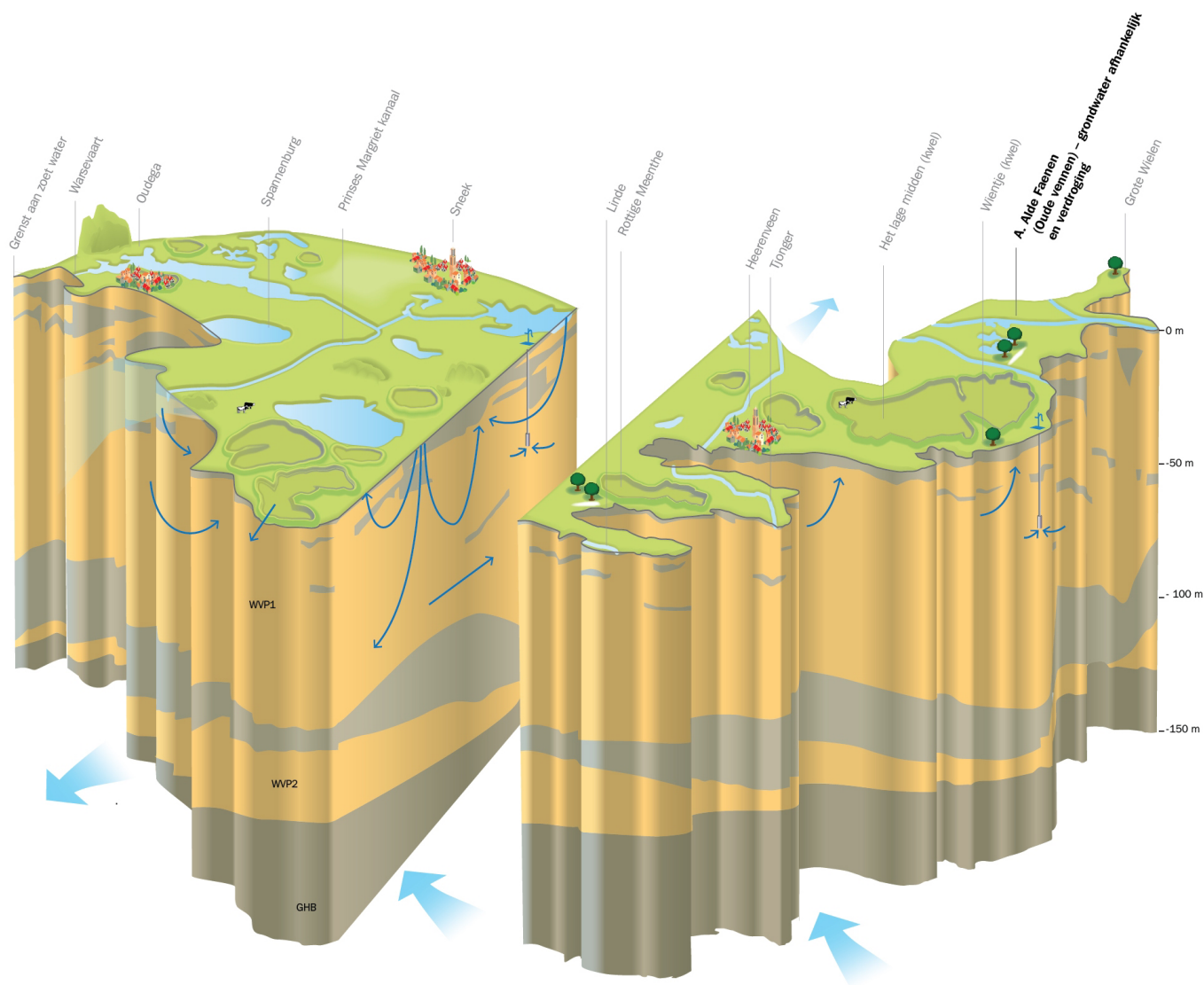
NLGW0009

Legenda

- ★ grondwateronttrekking (drinkwater- en industriële winningen)
- regionale grondwaterstromingen
- natura 2000 (op land)
- rijkswateren
- stroomgebieden

Grondwaterlichamen

- zand met deklaag
- NLGW0009
- doorsneden
- A,B,... Locatie detailschetsen

Deltares
Enabling Delta Life

rivm
Rijksinstituut
voor Volksgezondheid
en Milieu

Beschermde gebieden

De volgende grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen zijn gerelateerd aan dit waterlichaam.

Vogelrichtlijngebied

Naam	Code
Alde Feanen	NL_VOG_13
Deelen	NL_VOG_14
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	NL_VOG_10
Sneekermeergebied	NL_VOG_12
Van Oordt's Mersken	NL_VOG_15
Witte en Zwarte Brekken	NL_VOG_11

Habitatrichtlijn gebied

Naam	Code
Alde Feanen	NL_HAB_13
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	NL_HAB_10
Rottige Meenthe & Brandemeer	NL_HAB_18
Van Oordt's Mersken	NL_HAB_15

2. Toestand

In dit hoofdstuk wordt in zowel in tabellen als in een kaartbeeld de toestand weergegeven. In de tabellen worden eerst per onderdeel de totaaloordelen en de prognose weergegeven. In de daarop volgende tabellen wordt nader ingegaan op de toestand van de onderliggende onderdelen. Hiermee wordt invulling geven aan het onderdeel S(tatus) van de DPSIR-methodiek.

Doelbereik 2027 is een inschatting van de waarschijnlijkheid dat de doelen worden bereikt in 2027, waarbij wordt uitgegaan van de volledige uitvoering van het maatregelenpakket, zoals beschreven in hoofdstuk 4 van deze factsheet.

Toelichting

Voor onderstaande tabellen geldt steeds dezelfde legenda:

Toestand:		Goed		Ontoereikend		Geen oordeel
------------------	---	------	---	--------------	--	--------------

* = Deze toestandsbeoordeling betreft een expertoordeel of is een oordeel samengesteld uit één of meer beheerdersoordelen.

A = Er is sprake van achteruitgang van de toestand ten opzichte van de vorige planperiode.

	Toestand		
	2009	2015	2020
Oordeel kwaliteit (Gebaseerd op generieke toetsen 3.3-b + 3.2-a)	 *	 *	 *
Oordeel kwantiteit (Gebaseerd op generieke toetsen 3.1.1, 3.1.2, 3.3-a)	 *	 *	 *

Onderstaande tabellen geven het resultaat van de onderliggende tests opgesplitst naar generieke tests en regionale tests.

Testen voor het gehele waterlichaam (generieke tests)	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2020	
1. Waterbalans (3.1.1. grondwatervoorraad + 3.1.2. trends stijghoogten)	 *	 *	 *	vrijwel zeker
2. Intrusies (3.3-a. kwantiteit + 3.3-b. kwaliteit)	 *	 *	 *	vrijwel zeker
3. Chemische toestand (3.2)	 *			vrijwel zeker

Regionale testen	Toestand			Doelbereik 2027
	2009	2015	2020	
4. Grondwaterafhankelijke oppervlaktewaterlichamen (4.1.1. kwantiteit + 4.1.2. kwaliteit)	 *	 *	 *	vrijwel zeker
5. Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (4.2-a. kwantiteit + 4.2-b. kwaliteit)	 *	 *	 *	redelijk zeker
6. Drinkwaterbron (4.3)	 *	 *	 *	vrijwel zeker

Motivering kwantiteit

In 6 Natura2000 gebieden is sprake van een te lage grondwaterstand of een te lage grondwaterstand in combinatie met onvoldoende kwel. De oorzaken zijn uitgebreid beschreven in de Natura2000 beheerplannen evenals de noodzakelijke maatregelen. Analyse van de ecologische kwaliteit en de grondwaterstanden onder natuurgebieden laat zien dat deze (deels)verdroogd zijn. Het gewenste natuurdoel op grond van Natura2000 is daarbij uitgangspunt (instandhoudingsdoel). Deels zijn er al maatregelen uitgevoerd maar in afwachting van de evaluatie wordt het gebied vooralsnog als verdroogd onderscheiden.

Beoordeling trends grondwaterkwaliteit

(niet van invloed op totaaloordeel)

Is er sprake van een significant stijgende trend van concentraties van verontreinigende stoffen?	ja	●
--	----	---

Motivering chemische trendanalyse

Uit de trendanalyse komt een negatieve trend naar voren voor Chloride zowel in de diepe als de ondiepe KRW-filters. Toename van het Chloride gehalte kan worden veroorzaakt door een toename van de invloed van oud marien zout in de ondergrond. Ook het beperkte aantal meetpunten speelt mede een rol bij het vaststellen van de negatieve trend op het niveau van het grondwaterlichaam. Aanvullende metingen en onderzoek naar de oorzaak is nodig.

Toelichting

Inhoudelijke informatie is te vinden in:

Grondwaterlichamen Rijn-Noord, Ambtelijk technisch achtergronddocument 2020", Haskoning/DHV 2020.

Specifiek voor motivering kwaliteit: Trendanalyse grondwaterkwaliteit van drinkwaterwinningen (2000 – 2018), RIVM-rapport 2020-0044.

Specifiek voor chemische trendanalyse: KRW Trendanalyse Grondwaterkwaliteit - Analyse voor de grondwaterlichamen Eems, Rijn-Noord, Rijn-Oost, Rijn-West en Schelde" (HASKONINGDHV NEDERLAND B.V. | 2020).

Specifiek voor motivering kwantiteit: Tijdstijghoogte-analyse West-, Noord-, en Oost-Nederland & Scheldestroomgebied" (KWR 2020.003 | Maart 2020).

Motivering kwaliteit

Er is geen motivering kwaliteit gegeven.

3. Belastingen

Dit onderdeel geeft invulling aan de onderdelen D(river), P(ressure) en (I)mpact van de DPSIR-methodiek. Het geeft de significante belastingen (pressures) en achterliggende functie (drivers) weer en geeft aan welke parameters worden beïnvloed (impact). Onder significant wordt verstaan dat dit leidt tot het niet bereiken van de goede toestand, dan wel dat (preventieve) maatregelen nodig zijn om die goede toestand te bereiken. Ook effecten die nu nog niet de toestand beïnvloeden, maar waarvan verwacht wordt dat dat op termijn wel het geval is worden als significant beschouwd. Deze krijgen in de laatste kolom de status potentieel.

Er zijn geen significante belastingen aanwezig.

Toelichting

Er komt nog 1 puntbronnen voor met een verspreidingsrisico (een zogenaamde spoedlocatie). Puntbronnen kunnen leiden tot lokale verspreiding van verontreinigingen in het grondwater. Inmiddels is de puntbron gesaneerd en zijn de risico's beheerst maar voornamelijk is het volgen en monitoren van de locatie actueel.

Daarnaast wordt het watersysteem beïnvloed door ingrepen in de waterhuishouding waardoor de grondwaterstand lokaal verlaagd is (knelpunt bij N2000 gebieden).

In het WKP zijn de significante belastingen ingedeeld in "zeer belangrijk" en "belangrijk". Dit correspondeert met "actueel en potentieel" in de factsheets.

4. Maatregelen

Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke gebiedsgerichte maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperiodes en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft de gebiedsgerichte maatregelen in aanvulling op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

De maatregelen in de eerste tabel zijn de maatregelen die in de periode tot en met 2015 zijn uitgevoerd. Vervolgens komen in de daarop volgende tabellen de maatregelen uit de andere perioden aan bod.

Maatregelen in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015

Er zijn geen maatregelen opgenomen in SGBP2009 voor de periode t/m 2015

4. Maatregelen

[KRW art. 11]

Samen met het volgende hoofdstuk (5. Uitzonderingen) geeft dit hoofdstuk invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. De tabellen geven aan welke maatregelen zijn uitgevoerd in de afgelopen planperiodes en de maatregelen die nog genomen gaan worden teneinde de goede toestand te bereiken. Het betreft hier de gebiedsgerichte maatregelen aanvullend op generiek beleid dat bestaat uit basismaatregelen (art 11.3) en aanvullende maatregelen (art 11.5). Basismaatregelen en aanvullende maatregelen zijn overal van toepassing. Ze worden beschreven in het maatregelenprogramma bij het SGBP.

Maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

**) maatregel heeft betrekking op meerdere waterlichamen*

Er zijn geen maatregelen uitgevoerd in de periode 2010 t/m 2015

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015

Maatregelen opgevoerd in SGBP voor de periode 2016 t/m 2021

Maatregel	Evaluatie grondwaterbeschermingszone	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Planvoorbereiding: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Evaluatie grondwaterbeschermingszone	
Maatregel	evaluatie grondwaterbeschermingszone	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Planvoorbereiding: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	evaluatie zonering grondwaterbescherming	
Maatregel	Feitendocument	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Planvoorbereiding: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Nadere risicoanalyse winningen menselijke consumptie (eigen winningen en industriële winningen)	
Maatregel	Fr_ aanpassen sloten van Oordt's Mersken	Omvang: 1 stuks
Voortgang: In uitvoering: 1	stuks	Motivering: Deels uitgevoerd.
Toelichting:	Aanpassen sloten Rome en Van Oordt's Mersken is deels uitgevoerd. Vervolgfase in voorbereiding.	
Maatregel	Fr_ aanpassen oppervlaktewatersysteem_Rottige Meente	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Planvoorbereiding: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Aanpassen oppervlaktewatersysteem (intern)	
Maatregel	Fr_ aanpassen sloten Mersken	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Aanpassen sloten Mersken, deels uitgevoerd. Vervolgfase in voorbereiding.	
Maatregel	Fr_Dempen/verontdiepen sloten van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Planvoorbereiding: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Dempen/verontdiepen sloten steilrand Rome	
Maatregel	Fr_Dempen/verontdiepen sloten	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Dempen/verontdiepen sloten rond Hege Geasten	
Maatregel	Fr_Hydrologisch onderzoek van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Hydrologisch onderzoek	
Maatregel	Fr_Maatregelen nav onderzoek vasthouden water_Rottige Meente	Omvang: 1 stuks
Voortgang: In uitvoering: 1	stuks	Motivering:
Toelichting:	Maatregelen nav onderzoek vasthouden water/aanpassen regionale aanvoertroute water	
Maatregel	Fr_monitoring grondwaterkwaliteit van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang: In uitvoering: 1	stuks	Motivering:

Toelichting:		Monitoring grondwaterkwaliteit en basenverzadiging
Maatregel	Fr_monitoring grondwaterstanden van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
In uitvoering:	1	
Toelichting:		Monitoring grondwaterstanden binnen en buiten N2000-gebied
Maatregel	Fr_Omvorming Dulf van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Planvoorbereiding:	1	
Toelichting:		Omvorming Dulf tot zomerpolder
Maatregel	Fr_onderzoek aanpak sloten Van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	1	
Toelichting:		Onderzoek aanpak sloten in beekdal stroomopwaarts
Maatregel	Fr_onderzoek verhogen slootpeil van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	1	
Toelichting:		Onderzoek verhogen slootpeil Bouwespolder-zuid
Maatregel	Fr_Optimalisatie helofytenfilter Alde Feanen	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Planvoorbereiding:	1	
Toelichting:		Optimalisatie helofytenfilter tbv blauwgrasland Wyldlannen
Maatregel	Fr_uitbreiding hydrologisch meetnet van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	1	
Toelichting:		Uitbreiding hydrologisch meetnet in en rond het N2000-gebied
Maatregel	Fr_Uitvoeren monitoringsprogramma Alde Feanen	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Planvoorbereiding:	1	
Toelichting:		Uitvoeren monitoringsprogramma PAS-specifiek.
Maatregel	Fr_Uitvoering monitoringsprogramma Alde Feanen	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Planvoorbereiding:	1	
Toelichting:		Uitvoering monitoringsprogramma niet pas-specifiek
Maatregel	Fr_verdere verhoging peil zandwinplas	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Planvoorbereiding:	1	
Toelichting:		Verdere verhoging peil zandwinplas
Maatregel	Fr_verhogen grondwaterstand van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Uitgevoerd:	1	
Toelichting:		Verhogen grondwaterstand Zomerpolder
Maatregel	Fr_verhogen slootpeil van Oordt's Merskens	Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
Planvoorbereiding:	1	
Toelichting:		Verhogen slootpeil Hege Geasten-zuid

Maatregel	Fr_Verhoging van peil van Oordt's Merskens		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Planvoorbereiding:	1		
Toelichting:	Verhogen van peil zandwinplas		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
In uitvoering:	1		
Toelichting:	Vernatting en betere beheersing waterpeil Binnenmiedepolder-zuid en Weeshûspolder		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Uitgevoerd:	1		
Toelichting:	Optimalisatie habitat porseleinhoen		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Uitgevoerd:	1		
Toelichting:	Optimalisatie habitat noordse woelmuis		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Uitgevoerd:	1		
Toelichting:	Betere beheersing waterpeil Ryptsjerkster winterpolder		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Uitgevoerd:	1		
Toelichting:	Vernatting en betere beheersing waterpeil Ryptsjerkster zomerpolder		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Uitgevoerd:	1		
Toelichting:	Vernatting en betere beheersing waterpeil De Warren		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
In uitvoering:	1		
Toelichting:	Vernatting en betere beheersing waterpiel Binnenmiedepolder Noord		
Maatregel	Groote Wielen		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
In uitvoering:	1		
Toelichting:	Optimaliseren detailwaterhuishouding Binnemiedepolder-zuid en Weeshûspolder		
Maatregel	Lijst winningen menselijke consumptie		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Uitgevoerd:	1		
Toelichting:	Actualiseren van de lijst met winningen voor menselijke consumptie. Mogelijk staan hier nog bedrijven op die niet meer onttrekken voor menselijke consumptie.		
Maatregel	Merengebied		Omvang: 1 stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:	
Planvoorbereiding:	1		
Toelichting:	Vernatten graslandpolders tot moerasgebied met dynamisch peil		
Maatregel	Merengebied		Omvang: 1 stuks

Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: Visie op beheerproblematiek natte graslanden		
Maatregel	Merengebied	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: Analyse 'vermoerassing' in bestaande situaties		
Maatregel	Merengebied	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Planvoorbereiding: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: Peildynamiek in bestaand moeras		
Maatregel	Merengebied	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering: Potskar en Aldegeasterbrekken zijn uitgevoerd.
Toelichting: Herstel zomerpolders		
Maatregel	Onderzoek puntbronnen Oudega	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: Onderzoek puntbronnen bij drinkwaterwinning Oudega		
Maatregel	Onderzoek puntbronnen Spannenburg	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: Onderzoek naar puntbronnen drinkwaterwinning Spannenburg		
Maatregel	Volgen sanering spoedlocatie WBB	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: Volgen van saneringen van 1 spoedlocatie met verspreidingsrisico's (onder regie bevoegd gezag WBB)		
Maatregel	Volgen sanering spoedlocatie	Omvang: 1 stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: Volgen van sanering van 1 spoedlocatie met verspreidingsrisico's (onder regie bevoegd gezag WBB)		
Maatregel	bewustwording en voorlichting	Omvang: **) stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 12	stuks	Motivering:
Toelichting: **) in totaal 12 stuks voor meerdere waterlichamen. bewustwording en voorlichting		
Maatregel	Evaluatie doorwerking PMV	Omvang: **) stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 12	stuks	Motivering:
Toelichting: **) in totaal 12 stuks voor meerdere waterlichamen. Evaluatie doorwerking PMV		
Maatregel	Signaleringslijst	Omvang: **) stuks
Voortgang: Uitgevoerd: 1	stuks	Motivering:
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoeken en beoordelen van de daadwerkelijke risico's van verdachte bodemverontreinigingslocaties op de Signaleringslijst		

Maatregel	structurele aandacht GW belang	Omvang: **) stuks
Voortgang:	stuks	Motivering:
In uitvoering:	6	
Uitgevoerd:	6	
Toelichting:	**) in totaal 12 stuks voor meerdere waterlichamen. Grondwaterbelang onder aandacht brengen gemeente.	

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016 t/m 2021

Er zijn geen overige maatregelen uitgevoerd in de periode 2016-2021.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2021 voor de periode 2022 t/m 2027

In het onderdeel "Toestand" is bij Toestand2021 aangegeven op welke onderdelen nog niet de goede toestand hebben bereikt. Hier wordt aangegeven welke maatregelen worden genomen om alsnog de goede toestand te bereiken, dan wel om achteruitgang te voorkomen.

Oorspronkelijke naam:	uitvoeren en evalueren anti-verdrogingsmaatregelen voor N2000 Fluessen Aldegeasterbrekken	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijn gebied	
Toelichting:		
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	

Oorspronkelijke naam:	uitvoeren en evalueren anti-verdrogingsmaatregelen voor N2000 Rottige meenthe Brandemeer	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	Habitatrichtlijn gebied	
Toelichting:		
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	

Oorspronkelijke naam:	uitvoeren en evalueren anti-verdrogingsmaatregelen voor Natura2000-gebied Sneekermeergebied	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	Vogelrichtlijngebied	
Toelichting:		
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	

Oorspronkelijke naam:	uitvoeren en evalueren anti-verdrogingsmaatregelen voor Natura2000-gebied De Alde Feanen	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijn gebied	
Toelichting:		
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	

Oorspronkelijke naam:	uitvoeren en evalueren anti-verdrogingsmaatregelen voor Natura2000-gebied Van Oordts' Mersken	Omvang: 2 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijn gebied	
Toelichting:	- Fr_N2000_Oordts Merskens 7, Verhogen slootpeil Hege Geasten-zuid - Fr_N2000_Oordts Merskens 11, Verhogen van peil zandwinplas	
Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	

Oorspronkelijke naam:	uitvoeren en evalueren anti-verdrogingsmaatregelen voor Natura2000-gebied Witte en Zwarte Brekken	Omvang: 1 stuks
SGBP categorie:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	Vogelrichtlijngebied	
Toelichting:		

Testonderdeel:	4.2 terrestrisch	
Oorspronkelijke naam:	Heranalyse van eenmalige waarnemingen	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 8 stuks voor meerdere waterlichamen.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Herijking KRW-grondwatermeetnet	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 5 stuks voor meerdere waterlichamen. toestandsbeoordeling van de KRW-grondwaterlichamen	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	herijking planologische bescherming drinkwaterwinningen.	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Herkomstanalyse en eventuele vervolgmaatregelen normoverschrijdingen	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 2 stuks voor meerdere waterlichamen. Herkomstanalyse en eventuele vervolgmaatregelen voor incidentele en structurele normoverschrijdingen bij winningen Noardburgum en Spannenburg. Locaties staan op de signaleringslijst, gesaneerd maar resultaat blijven volgen. Actie uit Uitv.progr Drinkwater.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Inventarisatie illegale WKO's en winningen nabij drinkwaterwinningen	Omvang: **) ha
SGBP categorie:	mijden risicovolle functies in grondwaterbeschermingsgebieden	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 7 ha voor meerdere waterlichamen. komt uit Uitvoeringsprogramma Feitendossiers Drinkwater	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	
Oorspronkelijke naam:	Onderzoek naar voeding en stroomsnelheden beken	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		

Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. volgt uit KRW nota Fryslân, 2022 - 2027 Onderzoek naar effecten van 1) waterconservering en 2) vermindering kleine winningen op onder andere de voeding en stroomsnelheden van beken	
Testonderdeel:	4.1 oppervlaktewater	

Oorspronkelijke naam:	Optimaliseren meetprogramma Vitens	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 12 stuks voor meerdere waterlichamen.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	Toetsing waterkwaliteit niet-openbare drinkwaterwinningen	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Nota KRW Fryslân	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	uitrollen Early Warning meetnet	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 10 stuks voor meerdere waterlichamen.	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	voorlichtingsactiviteiten voor de bescherming van de drinkwaterwinningen	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	geven van voorlichting	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. komt uit Uitvoeringsprogramma FdDrinkwater	
Testonderdeel:	4.3 drinkwater	

Oorspronkelijke naam:	Bepalen monitoringsstrategie /-plan chloride in Fryslân	Omvang: **) stuks
SGBP categorie:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	**) in totaal 1 stuks voor het beheergebied waterbeheerder. Stijgende trend Cl. Nader onderzoek nodig.	
Testonderdeel:	3.2 chemie	

Toelichting

Naast maatregelen waar de provincie voor verantwoordelijk is zijn er aanvullende maatregelen nodig om de diffuse belasting vanuit de landbouw te verminderen. Het gaat daarbij om aanvullende maatregelen vanuit het 7e nitraatactieprogramma en de inzet van het Deltaplan Agrarisch waterbeheer. Het doel van het DAW is zorgen dat zich een duurzame en toekomstgerichte landbouw ontwikkelt door te zorgen voor een goede bodem- en waterkwaliteit en andere omgevingscondities. Hierbij wordt o.a. de agrarische sector gestimuleerd om bovenwettelijke maatregelen te nemen en om zo de actuele belasting van het (grond)watersysteem met residuen van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten te verkleinen (mede door de aanpak water via bodem).

5. Toepassing uitzonderingen

Samen met het hoofdstuk Maatregelen geeft Toepassing uitzonderingen invulling aan het aspect R(esponse) van de DPSIR-systematiek. Als de toestand in 2021 niet aan de doelen voldoet moet beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsbepalingen van de KRW.

Dit hoofdstuk geeft aan op welke uitzonderingsbepalingen een beroep wordt gedaan en wat daarbij de motivering is.

Fasering van doelbereik tot na 2021

Fasering is aan de orde voor de indicatoren uit de 6 tests waarvoor bij onderdeel 3 de prognose voor 'toestand 2021' niet gelijk is aan "goed".

Motiveringsgrond	Kwaliteitselement
Technisch onhaalbaar	4.2-a Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen kwantiteit

Technisch onhaalbaar

Een deel van de noodzakelijke maatregelen kan alleen gerealiseerd worden als gronden zijn verworven. Het beleid in de afgelopen planperiode is dat verwerven alleen op vrijwillige basis plaatsvindt. Daar waar verwerving van gronden niet is gerealiseerd zijn de maatregelen doorgeschoven naar de derde planperiode.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Tijdelijke achteruitgang

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.